УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

БЕОГРАД

Београд, 12. 03. 2018.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТКИЊЕ И МЕНТОРКЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 07. марта 2018. године донело је Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидаткиње и менторке за израду докторске дисертације **Неде Понс** под називом **„Етнојезички идентитет сефардске заједнице на интернету".**

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1) др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду (од 25.10.2016), менторка;
2) др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду (од 30.12.2010), чланица комисије;
3) др Јелена Ердељан, ванредна професорка Филозофског факултета Универзитета у Београду (од 10.03.2015), чланица комисије

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Неда Понс (рођ. Недовић) рођена је 21. октобра 1984. године у Врбасу. Завршила је Карловачку гимназију у Сремским Карловцима као ђак генерације и носилац Вукове дипломе 2003. године, након чега је због награда освојеним на Републичком такмичењу из српског и Републичком такмичењу из руског језика била ослобођена полагања пријемног испита на Филолошком факултету у Београду, те је, као прва на ранг листи, уписала студије хиспанистике. Исте године, на промоцији најуспешнијих даровитих ученика под

покровитељством Извршног већа Војводине, добила је диплому и плакету за резултате постигнуте на пољу лингвистике. Студије шпанског језика и хиспанских књижевности на Филолошком факултету у Београду завршила је априла 2009. године са просечном оценом 9,91/10, након чега је без мастер студија уписала докторске студије на Катедри за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду и положила све програмом предвиђене испите са просечном оценом 9,87/10.

У току школовања била је стипендиста Хуманитарног фонда «Привредник» (2001-2008) и Фондације за развој научног и уметничког подмлатка (2002-2008). Добитник је стипендије коју додељује Eurobank EFG најбољим студентима завршне године државних факултета (2006). У јулу 2007. године, као стипендиста Министарства спољних послова Шпаније (Ministerio de Asuntos Exteriores de España) и Хуманитарног фонда „Привредник" боравила је на Отвореном универзитету у Мадриду, на Факултету за филозофију и филологију (Universidad Autónoma de Madrid, Facultad de Filosofía y Letras).

Била је запослена као професорка шпанског језика у Карловачкој гимназији у Сремским Карловцима од јануара 2010. до септембра 2013. године, док је од октобра 2009. године четири године узастопно била ангажована као сарадница у настави на Катедри за иберијске студије на Филолошком факултету у Београду.

Тренутно живи у Кишињеву у Молдавији. Течно говори шпански, енглески, француски и руски и служи се италијанским језиком.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Недовић Понс, Неда, «Тактике интерсубјективности у реконструкцији етнојезичког идентитета сефардске заједнице», *Анали Филолошког факултета* XXVIII (II), 2016, стр. 55-91.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, комисија је констатовала да је Неда Понс успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварила потребан број кредита и урадила све студијске истраживачке радове, те објавила рад у водећем часопису националног значаја (М51), и тиме **испунила све неопходне услове за израду докторске дисертације.**

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За менторку је предложена др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије. У наставку представљамо селективну библиографију предложене менторке релевантну за тему докторске дисертације кандидаткиње:

- Монографије и зборници:

Вучина Симовић, Ивана, *Јеврејско-шпански језик на Балкану: Прилози историјској социолингвистици*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, 2016.

Studemund-Halévy, Michael; Christian Liebl & Ivana Vučina Simović (yp.), *Sefarad an der Donau. Lengua y literatura de los sefardíes en tierras de los Habsburgo*, Barcelona: Tirocinio (Colección Fuente clara. Estudios de cultura sefardí, 23), 2013.

Вучина Симовић, Ивана, Јелена Филиповић, *Етнички идентитет и замена језика у сефардској заједници у Београду*, Београд: Завод за уџбенике, 2009.

- Чланци у међународним и националним часописима:

Вучина Симовић, Ивана, «La labor política, cultural e ideologías de Haim S. Davicho de Belgrado: Entre judaísmo familiar y patriotismo serbio», *Липар: часопис за књижевност, језик, уметност и културу* 58 (2015), Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, стр. 61-77.

Вучина Симовић, Ивана, «Живот и дело Хајима С. Давича (1854-1918) између славе и заборава», *Наслеђе: часопис за књижевност, уметност и културу* 31 (2015), Филолошко-уметнички факултет (Крагујевац), стр. 109-121.

Филиповић, Јелена; Ивана Вучина Симовић, «Philanthropy and emancipation among Sephardic women in the Balkans in times of Modernity», *Journal of Sephardic Studies* 1 (2013), Jerusalem: Sefarad: Society for Sefardic studies (Ben-Zvi Institute for the Study of the Jewish Communities in the East), стр. 78-95.

Вучина Симовић, Ивана, «Reacciones de los laicos a discursos mediáticos y metalingüísticos sobre el andaluz en YouTube», *Colindancias. Revista de la Red Regional de Hispanistas de Hungría, Rumanía y Serbia* 4 (2013), Timişoara: Editura Universităţii de Vest din Timişoara, стр. 235-252.

Вучина Симовић, Ивана, «The Sephardim and Ashkenazim in Sarajevo: From social, cultural and linguistic divergence to convergence», *Transversal. Zeitschrift des Centrums fur Jüdische Studien* 13, 2 (2012), Studien Verlag, CJS -Centrum für Judische Studien der Karl-Franzens Universität Graz, стр. 41-64.

Филиповић, Јелена; Ивана Вучина Симовић, «El judeoespañol de Belgrado (Serbia): un caso paradigmático de desplazamiento lingüístico en los Balcanes», *Hispania. A journal devoted to the teaching of Spanish and Portuguese* 95, 3 (септ. 2012), стр. 495-508.

Вучина Симовић, Ивана, «Улога домена образовања у процесу одржавања/ замене језика Сефарда», *Српски језик* XVI (2011), Београд, Филолошки факултет (Београд), Филозофски Факултет (Никшић), Филозофски факултет (Бања Лука), Филозофски факултет (Источно Сарајево), Филолошко-уметнички факултет (Крагујевац), стр. 653-669.

- Радови у тематским зборницима међународног значаја:

Филиповић Јелена, Ивана Вучина-Симовић, «La construcción de la identidad de género y de la identidad sefardí en las novelas autobiográficas de Rosa Nissán y Gordana Kuić», Díaz-Mas, Paloma; Martín Ortega, Elisa (eds.), *Mujeres sefardíes lectoras y escritoras, siglos XIX y XXI*, Madrid: Iberoamericana Editorial Vervuert (Tiempo Emulado. Historia de América y España, 49), 2016, стр. 261-275.

Филиповић, Јелена; Ивана Вучина Симовић, «Language Ideologies in Times of Modernity: The Case of the Sephardim in the Orient», у: Kuzmanović Jovanović, Ana; Jelena Filipović; Jasna Stojanović; Jelena Rajić (yp.), *Estudios hispánicos en el siglo XXI. Monografía en conmemoración del 40o aniversario de la creación del Departamento de Lengua Española y Literaturas Hispánicas de la Universidad de Belgrado*, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2014, стр. 517-545.

Вучина Симовић, И., «Sources écrites séfarades sur le territoire de l'ex-Yougoslavie: classification dans une perspective sociolinguistique», у: Soufiane Rouissi; Ana Stulic-Etchevers (ур.), *Recensement, analyse et traitement numérique des sources écrites pour les etudes séfarades*, Bordeaux: Presses Universitaires de Bordeaux (PUB), Université Michel de Montaigne - Bordeaux 3, 2013, стр. 47-68.

Јовановић, Ана; Ивана Вучина Симовић, «Linguistic Attitudes and Linguistic Practices in the Global Age: The Case of the First Generation of Serbian Highly Educated Migrants», у: Renata Seredyńska-Abou Eid (ур.), *Diasporic Choices*, Oxford, UK: Inter-Disciplinary Press, 2013, стр. 129-138.

Вучина Симовић, Ивана, «In search of the Historical Linguistic Landscape of the Balkans: the Case of Judeo-Spanish in Belgrade», у: Papo, Eliezer; Nenad Makuljević (ур.), *El Prezente: Studies in Sephardic Culture* vol. 7, *Menorah: Collection of Papers* vol. 3, Beer-Sheva: Moshe David Gaon Center for Ladino Culture, Ben Gurion University of the Negev, Belgrade: Faculty of Philosophy University of Belgrade, 2013, стр. 165-186.

Вучина Симовић, Ивана, «El léxico "lingüícida" vs. "favorecedor" en el proceso de mantenimiento/ desplazamiento del judeoespañol de Oriente», W. Busse; M. Studemund-Halévy (eds.), *Lexicología y lexicografía judeoespañolas*, Peter Lang, стр. 143-164.

Вучина Симовић, И.; А. Јовановић; «Улога прве генерације говорника српског језика у процесу одржавања/ замене језика у дијаспори», у: Ковачевић, Милош (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са V међународног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, (29-30. X 2010). Књ. 1, Књижевни (стандардни) језик и језик књижевности, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, Скупштина града Крагујевца, 2011, стр. 335-349.

Вучина Симовић, И.; Ј. Филиповић, «Judeo-Spanish Language in Bitola and Skopje: Between Tradition and Modernity», у: Grandakovska, Sofija (ур.), *The Jews from Macedonia and the holocaust: history, theory and culture*, Skopje: Evro-Balkan Press, 2011, стр. 565-587.

Вучина Симовиќ, И.; Ј. Филиповиќ, «Јудеошпанскиот јазик во Битола и во Скопје: меѓу традицијата и современоста», прев. са енглеског Наталија Поповска, у: Грандаковска, Софија (ур.), *Евреите од Македонија и холокаустот: историја, теорија, култура*, Скопје: Евро Балкан Пресс, 2011, стр. 567-590.

Филиповић, Јелена; Ивана Вучина Симовић, «La lengua como recurso social: el caso de las mujeres sefardíes de los Balcanes», у: DÍAZ-MAS, Paloma; María SÁNCHEZ PÉREZ (ур.), *Los sefardíes ante los retos del mundo contemporáneo. Identidad y mentalidades*, Мадрид: Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), 2010, стр. 259-269.

- Саопштење са међународних и националних скупова штампана у целини

Вучина Симовић, Ивана, «Los sefardíes serbios como intermediarios entre el mundo hispanooccidental y el balcánico en la época moderna», у: Анђелка Пејовић, Ана Јовановић, Ивана Вучина Симовић, Мирјана Секулић, Владимир Карановић, Анета Тривић (ур.), ESTUDIOS HISPÁNICOS EN LA CULTURA Y CIENCIA SERBIA. *Actas de la Primera conferencia nacional de hispanistas serbios (Facultad de Filología y Artes de Kragujevac, 28-29 noviembre 2014)*, Крагујевац: Филолошко- уметнички факултет, 2016, стр. 171-182.

Вучина Симовић, Ивана, «Los sefardíes ante su lengua: los esperancistas de Sarajevo», у: Michael Studemund-Halévy, Christian Liebl & Ivana Vučina Simović (ур.), *Sefarad an der Donau. Lengua y literatura de los sefardíes en tierras de los Habsburgo*, Barcelona: Tirocinio (*Colección Fuente clara. Estudios de cultura sefardí*, 23), 2013, стр. 341-360.

Вучина Симовић, Ивана, «El corpus de la tradición oral sefardí en los estudios de la sociolingüística histórica del judeoespañol de Oriente», Николић, Јасмина; Далибор Солдатић (ур.), *Avances en el estudio de la literatura oral. Advances in oral literature research*, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2013, стр. 171-182.

Комисија сматра да проф. др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка, испуњава све услове за менторку ове докторске дисертације за научну област социолингвистика, социокултурна теорија и сефардске студије.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Формулације назива теме (наслова)

Кандидаткиња Неда Понс пријавила је докторску дисертацију под насловом **„Етнојезички идентитет сефардске заједнице на интернету".**

Комисија закључује да је радни назив тезе прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет (проблем) истраживања

Кандидаткиња Неда Понс на следећи начин образлаже предлог теме докторске дисертације:

A) **Предмет научног истраживања**

Предмет истраживања у овом раду јесте начин на који се етнојезички идентитет сефардске делатне заједнице која на интернету делује под називом *Ladinokomunita* конструише и реконструише у дискурзивној пракси путем употребе различитих тактика интерсубјективности. Наиме, према теоријском моделу социокултурне лингвистике (Баколц и Хал, 2004, 2005, 2008а, 2008б), друштвени идентитет уопште се јавља као „изнедрен", односно динамичан и комплексан феномен који се гради и надограђује тако што се у језичкој пракси путем процеса индексности производе културна значења и културни модели, односно идеологије, ставови и веровања, и који је стога неодвојив од друштвеног контекста у коме се формира, а самим тим и променљив у времену и простору. Друштвени идентитет је истовремено и релационе природе, односно добија значење тек у односу према другим друштвеним идентитетима, са којима гради релације адекваније и дистинкције, аутентификације и денатурализације, и, коначно, ауторизације и делегитимизације, које се према поменутом теоријском моделу могу одредити као тактике интерсубјективности.

У складу са наведеним, етнички идентитет одређене заједнице се такође може посматрати као интерсубјективни, тј. дискурзивни конструкт, који, са једне стране, представља ствар културе и заједничких културних значења, док се, са друге стране, истовремено сматра друштвеним коструктом јер се производи и репродукује кроз друштвену интеракцију у датом друштвеном контексту (Џенкинс, 2001: 26). Отуда можемо рећи да значење и интензитет испољавања „објективних" обележја етницитета као што су заједничко порекло, језик, религија и обичаји могу варирати од групе до групе, унутар саме групе и међу појединцима, како на синхронијском, тако и на дијахронијском плану

(Бугарски, 1996 [1986]: 137). Другачије речено, феноменологија етницитета (Фишман, 1977), односно субјективни чиниоци као што су идеологије, ставови и веровања о значењу поменутих „објективних" обележја представљају саму суштину етничког идентитета дате друштвене заједнице.

Друштвено и културно условљени карактер етницитета се може видети и кроз његов однос према језику, чија се интегративна улога у изградњи и очувању етничког идентитета мења у складу са друштвеним кретањима и интересима групе која тај језик говори. То значи да у једном моменту говорници свој језик могу доживљавати као важан симбол идентитета, док већ у другом та улога може припасти неком другом обележју. Ипак, како је језик сам по себи семиотички систем и преносилац културних значења пар екселанс, њему се врло лако, можда и лакше него било ком другом обележју, може приписати одређујућа функција у исцртавању етничких граница. Када се идентитет конструише у односу према језику, он неизоставно укључује и језичке идеологије, „које као историјски укорењене и јавно артикулисане изјаве о културном веровању о језику и његовим говорницима посредују између интеракцијског тренутка и ширег друштвенополитичког оквира" (Баколц и Хал, 2008а: 154). Са друге стране, ове идеологије имају улогу посредника између ставова формулисаних у интеракцији и индексне везе са идентитетом која се на тај начин формира. У том смислу, испитивање улоге идеологије, ставова и веровања о језику представља један од кључних аспеката анализе етнојезичког идентитета одређене заједнице.

Осврт на културну и језичку историју сефардских Јевреја нам указује на то да је перцепција значаја јеврејско-шпанског језика унутар сефардске заједнице увек зависила од ширег идеолошког контекста у коме је ова мањинска групација кроз различите интерсубјективне релације са другим, увек доминантним, етничким и националним групама (ре)конструисала свој дистинктивни етнички идентитет (Недовић Понс, 2016). Стога се и данас, а с обзиром на савремене идеолошке, културне, политичке и економске тенденције у развоју глобалног друштва, чија је једна од главних одлика комуникација путем интернета, као важно питање намеће природа улоге коју овај мањински варијетет игра у очувању и ревитализацији особеног сефардског етницитета. Интернет је као особен друштвени контекст довео до могућности за формирање делатних заједница (енг. *community of practice*, Eckert & McConnell-Ginet, 1992) међу просторно удаљеним појединцима, који у случају виртуелне етничке заједнице *Ladinokomunita* делују као језички лидери (Филиповић, 2015а, 2016), чији је циљ очување и ревитализација јеврејско-шпанског језика и сефардске културе. У том смислу, предмет овог рада јесте испитивање ширег идеолошког контекста у коме се уз употребу тактика интерсубјективности (ре)конструише етнојезички идентитет сефардске виртуелне заједнице путем сучељавања идеологија, ставова и веровања њених чланова о јеврејско-шпанском језику као етничком језику сефардских Јевреја.

Б) Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Циљ испитивања процеса (ре)конструкције етнојезичког идентитета сефардске заједнице на интернету није да потврди теоријски модел изградње друштвеног идентитета преузет из социокултурне лингвистике, већ да путем употребе из њега проистеклог аналитичког апарата (а најпре концепта тактика интерсубјективности) покаже да је изградња етнојезичког идентитета одређене заједнице нераскидиво повезана са ширим друштвеним, политичким и културним процесима и језичким и етничким идеологијама, које се граде и надограђују управо у језичкој интеракцији (Баколц и Хал, 2008а). Овај процес је увек заснован на различитим интерсубјективним релацијама, јер се друштвени

актери у изградњи идентитета позивају на одређене структуре моћи, те испитују или оспоравају њихов ауторитет.

У овом случају, претпоставка је да се језичке идеологије, ставови и веровања чланова групе *Ladinokomunita* заснивају на ширем културном моделу језичке стандардизације (Гераертс, 2003), односно моделу стандардних језичких култура (Милрој, 2001; Филиповић, 2015б), који се почев од краја XVIII века у европоцентричном делу света наметнуо као доминантни модел сагледавања улоге језика у друштву. Идеологија стандарднојезичке културе се мењала у складу са развојем филозофске мисли, која је, са друге стране, представљала одраз социјалне, политичке, економске и културне стварности датог историјског тренутка. У том смислу, циљ анализе идеологија у процесу реконструкције етнојезичког идентитета сефардске виртуелне заједнице јесте да покаже да су ставови и веровања о јеврејско-шпанском језику утемељени у ширем друштвеном, културном и политичком контексту, те да укаже на оне његове карактеристике које одражавају друштвену неједнакост и асиметрију у расподели друштвене моћи.

Ипак, како се овај рад заснива на квалитативној анализи емпиријских података преузетим из локалног етнографског контекста дате делатне заједнице, кандидаткиња дозвољава могућност да се на основу увида у сам материјал почетна претпоставка модификује, јер „[б]аш као што је интеракција важна почетна тачка социокултурне лингвистичке анализе, тако је пожељно да теорију користимо касније у аналитичком процесу, јер су наши подаци, а не наше теорије, наш најбољи водич за анализу начина на који се језик користи у изградњи локалних друштвених светова" (Баколц и Хал, 2008а: 161).

Са друге стране, овај рад такође има за циљ да детаљним описом различитих релација интерсубјективности које су на различите начине у различитим временским периодима и различитим друштвеним, политичким и културним контекстима утицале на перцепцију јеврејско-шпанског језика међу сефардским Јевејима допринесе разради концепта етнојезичког идентитета као динамичне и променљиве категорије, односно детаљнијем разумевању улоге језика као ресурса у изградњи друштвеног идентитета уопште.

B) План рада

Кандидаткиња је у пријави теме докторске дисертације навела следећи прелиминарни оквир рада:

1. **Увод** са објашњењем предмета и циљева истраживања
2. **Теоријски оквир**
   - 2.1. Социокултурна лингвистика и интердисциплинарнарност у истраживању
   - 2.2. Језик и друштвени идентитет
     - 2.2.1. Концепт друштвеног идентитета
     - 2.2.2. Идентитет, културни модели и идеологије
     - 2.2.3. Улога језика у процесу конструкције идентитета
     - 2.2.4. Језик као симбол идентитета
   - 2.3. Идентитет и језик у савременом контексту глобализације
   - 2.4. Етнички и национални идентитет
   - 2.5. Језички идентитет, језичке идеологије и ставови и веровања о језику
     - 2.5.1. Језичке идеологије
     - 2.5.2. Ставови и веровања о језику
     - 2.5.3. Културни модели језичке стандардизације
     - 2.5.4. Идеологија стандардних језичких култура

3. Сефарди и њихов етнојезички идентитет кроз историју
3.1. Сефарди и њихов језик
3.2. Јеврејски однос према идентитету
3.3. Реконструкција етнојезичког идентитета сефардске заједнице кроз историју
3.4. Сефарди и јеврејско-шпански језик данас
4. Методолошки оквир
4.1. Интернет као контекст друштвене интеракције
4.2. *Ladinokomunita* као виртуелна делатна заједница
4.3. Анализа сефардске виртуелне заједнице као студија случаја
4.4. Избор метода прикупљања и анализе података
5. Анализа језичких идеологија и ставова о јеврејско-шпанском језику међу члановима заједнице *Ladinokomunita*
5.1. Ставови о називу језика
5.2. Ставови о писму
5.3. Ставови о граматичкој норми и стандардизацији
5.4. Ставови о ревитализацији језика
6. Закључна разматрања и импликације за даља истраживања

Г) Методе истраживања

Кандидаткиња је на следећи начин образложила одабрану методологију за ово истраживање:

Интернет као нови друштвени контекст у коме се одвија језичка интеракција отвара бројне изазове у погледу избора методолошких поступака и техника прикупљања података, као и у погледу етичких питања. Бројни аутори које су се бавили овом темом сагласни су у ставу да је немогуће једноставно применити постојеће квалитативне методе појединачних научних дисциплина, те да их је важно прилагодити специфичној употреби језика у овом новом друштвеном контексту (Андрутсопулус, 2013; 2014; Хајн, 2015; Кендал, 1999; Судвикс и Симоф, 1999). У том смислу, а с обзиром на комплексност испитиваног феномена, те на поменуте импликације за реалан живот учесника у истраживању, наша анализа ће се кретати у оквирима трансдисциплинарне методолошке и теоријске парадигме, коју Филиповић (2015а: 59) види као „(...) комплексан процес који не поштује границе међу научним дисциплинама или дефинише истраживачке проблеме искључиво путем научне терминологије”[1], односно процес који се одликује „(...) померањем фокуса са чисто академских расправа на начине на који оне могу бити примењене у циљу трансформисања живота појединаца и група који се истражују.”[2] Иста ауторка даље наводи да „(...) трансдисциплинарни приступ кореспондира са теоријом комплексности и конструктивизмом у науци на начин који омогућава увођење рефлексивних и дијалошких процедура које се примењују кроз низ истраживачких и интерпретативних техника чврсто укорењених у утемељеним теоријама (...)”[3] (Филиповић, 2015а: 71).

[1] „[transdisciplinary research is defined as] a complexity-driven process which does not respect boundaries of scientific disciplines, or define research problems using exclusively scientific terminology.“
[2] „(…) the shift in focus from purely academic deliberations to the ways they can be applied in order to transform the lives of individuals and communities that are researched.“
[3] „(…) transdisciplinary approach corresponds with complexity theory and constructivism in science in a way which allows for an introduction of reflexive and dialogic procedures implemented through a number of research and interpretative techniques firmly rooted in grounded theories (…)“

Када говоримо о анализи језичког понашања и језичких идеологија и ставова у вези са употребом и значењем јеврејско-шпанског језика као маркера етничког идентитета заједнице, методолошки поступак који ће бити наш избор у фази прикупљања података, јесте поступак **опсервациј**е. Овај поступак је, како сматра Андрутсопулус (2014: 77), темељ сваког виртуелног истраживања, односно основни стуб највећег броја језичких студија у домену компјутерски посредоване комуникације, наводи да овај метод представља „(...) кључ за добијање почетног увида у језичке праксе учесника, као што су њихове заједничке теме за дискусију (...)”[4], односно да „[к]ао у било ком етнографском истраживању, систематска опсервација омогућава истраживачима да стекну неко прећутно знање које је у основи семиотичких пракси редовних чланова”[5]. Другачије речено, опсервација се у овом случају јавља као поступак који нуди увид у тактике креирања нових и преговарања постојећих културних значења. Анализа етнојезичког идентитета сефардске заједнице на интернету би у том смислу морала почети од систематске опсервације језичког понашања Сефарда у онлајн сфери. Овде пре свега мислимо на понашање које се односи на језички избор, те на ставове у вези са језиком и етницитетом који се формулишу и изражавају у интеракцији међу члановима заједнице, а у светлу ширих етнојезичких идеологија које одређују судбину језика, тј. његову замену, одржање или ревитализацију. Другачије речено, „(...) језик и његове функције и структуре могу се анализирати само у већим контекстима, сагледавајући комплексне везе између језика, његових корисника и њихових културних модела”[6] (Филиповић, 2015а: 38).

Како наводе Гарет, Купланд и Вилијамс (2003: 11), „[п]оље језичке идеологије није везано за одређену методолошку традицију истраживања, иако оно што називамо истраживањем језичких ставова (…) чини кохерентан и (…) централан скуп опција за идеолошку анализу”[7]. Имајући у виду специфичност контекста у коме се одвија комуникација у сефардској виртуелној делатној заједници, као и физичку удаљеност њених чланова, мишљења сам да је у овом случају испитивању ставова и веровања о језику најбоље приступити из перспективе приступа друштвеног третмана (енг. *societal treatment approach*), који, према неким ауторима, „(...) може бити прикладан у ситуацијама када ограничења времена и простора не дозвољавају директан приступ испитаницима или где се испитаницима може приступити само под врло неприродним условима”[8] (Гарет, Купланд и Вилијамс, 2003: 16). Овај приступ се у највећем броју случајева заснива на опсервацији и другим етнографским истраживачким методима, односно на квалитативној анализи података, те „(...) често задире дубље у социокултурну и политичку позадину ставова (...)”[9] (Гарет, 2007: 116), а позиционира се на линији онога што Филиповић (2015а: 34) назива перспективом макро-комплексности у језичком истраживању (енг. *macro-complexity perspective on language research*), која се фокусира на динамику интеракције између језика и друштва.

---

[4] „(…) the key to gaining initial insights into participants’ language practices, such as their common discussion topics (…)“

[5] „As in any ethnographic fieldwork, systematic observation allows researchers to acquire some of the tacit knowledge that underlies the semiotic practices of regular members.“

[6] „(…) language and its functions and structures can only be analyzed in larger contexts, looking into complex relationships between language, its users and their cultural models.“

[7] „The field of language ideology is not tied to a particular methodological tradition of research, although what we are labelling language attitudes research (…) constitutes a coherent and (…) central set of methodological options for ideology analysis.“

[8] „(...) [this approach] may be appropriate in situations where restrictions of time and space do not allow direct access to respondents, or where respondents can be accessed only under highly unnatural conditions.“

[9] „(...) often delve deeper into the sociocultural and political backdrop to attitudes (...)“

Опсервацију је као поступак прикупљања података врло тешко одвојити од фазе интерпретативне анализе. Наиме, у току самог процеса опсервације поступак прелиминарне интерпретације може усмерити даље истраживање и заправо представља сам почетак квалитативне анализе (Патон, 2001: 436-437). У оквиру приступа друштвеног третмана, односно анализе ставова и веровања о језику, један од најчешће употребљаваних аналитичких потупака јесте поступак **квалитативне анализе садржаја** (енг. *qualitative content analysis*). У ширем смислу, појам „(...) анализе садржаја односи се на било коју квалитативну редукцију података, те напор да се пронађе смисао у великој количини квалитативног материјала, као и на покушаје да се идентификују кључна значења”[10] (Патон, 2001: 453), или, како тврди Шрајер (2014: 170), „[к]валитативна анализа садржаја представља метод за систематско описивање значења квалитативних података”[11]. Из ових дефиниција следи да се као основне карактеристике овог метода могу навести редукција података, као и систематичност у процесу анализирања. Шрајер (2014: 171) додаје да је још једна кључна одлика анализе садржаја њена флексибилност, која се односи на комбиновање теоријски мотивисаних (енг. *concept-driven*) [12] или етских категорија са категоријама изведеним из података (енг. *data-driven*), уз напомену да део категорија мора *увек* бити заснован на емпиријском материјалу, јер „[о]но што људи заправо кажу и описи посматраних догађаја представљају суштину квалитативног истраживања”[13] (Патон, 2001: 457). Један од најчешћих поступака у комбиновању двеју врста података јесте структурисање материјала према главним, теоријски мотивисаним категоријама, те генерисање подкатегорија на основу анализе самог материјала. Ова техника се још назива тематско кодирање (енг. *thematic coding*) (Бојатзис, 1998) или структурна квалитативна анализа (енг. *structuring content anal*ysis) (Мајринг, 2004), и она ће представљати главну методолошку смерницу у нашем истраживању етнојезичког идентитета Сефарда на интернету. Међутим, у циљу што детаљније и потпуније анализе материјала, по потреби ћемо користити и друге истраживачке технике, односно сумирајућу (енг. *summarizing*) и експликативну (енг. *explicating*) квалитативну анализу, односно технику индуктивног генерисања категорија (енг. *inductive category formation*) (Мајринг, 2004).

Како се оквир кодирања при употреби овог метода састоји од најмање једне категорије и две подкатегорије (Шрајер, 2014: 174), доступне податке ћемо анализирати кроз употребу двеју категорија: ставова према језику и ставова према сефардском етничком идентитету, да бисмо затим подкатегорије генерисали на основу емпиријског материјала у току самог истраживачког рада. Генерисање субкатегорија на основу значења које сефардска заједница на интернету придаје овим наведеним категоријама се тако заснива на подацима емског типа, односно на концептима које према сопственом виђењу односа језика и идентитета креирају сами Сефарди. У том смислу, можемо рећи да је у почетним етапама истраживања анализа садржаја често индуктивног типа, а то значи да „укључује *откривање* образаца, тема и категорија унутар података”[14] (Патон, 2001: 453). Са друге стране, након успостављања образаца, тема и категорија, последња фаза истраживања може бити дедуктивне природе, те укључивати детаљно испитивање случајева или података који се не уклапају у постојећи оквир кодирања, а све у циљу испитивања аутентичности и подобности спроведене индуктивне анализе.

---

[10] „(...) content analysis is used to refer to any qualitative data reduction and sense-making effort that takes a volume of qualitative material and attempts to identify core consistencies and meanings.“

[11] „Qualitative content analysis is a method for sistematically decribing the meaning of qualitative data.“

[12] Патон (2001: 456) ову врсту категорија назива „сензибилизирајућим концептима“ (енг. *sensitizing concepts*).

[13] „What people actually say and the descriptions of events observed remain the essence of qualitative inquiry.“

[14] „[*Inductive analysis*] involves *discovering* patterns, themes, and categories in one's data.“

С обзиром на то да је општи циљ нашег рада да „(...) уочавањем и тумачењем датих језичких феномена утиче на искорењивање социјалних неједнакости, разлика, предрасуда, стереотипа, и сл.” (Филиповић, 2009: 19), у анализи података ћемо се добрим делом ослонити на концепте **критичке анализе дискурса** (енг. *critical discourse analysis*), и то из „етнографско-социолингвистичке” перспективе коју заступа Бломаерт (2005: 16). Овај аутор наглашава да анализа дискурса као основног облика у коме се реализује језик у друштву (енг. *language-in-society*) мора започети етнографском опсервацијом начина на који сами говорници сагледавају свој и/или туђи језик и њихово значење у изградњи колективног идентитета, али истиче да је у анализу неопходно укључити и шири социолингвистички и историјски контекст, као и контекст „светског система”, односно друштвених процеса који се одвијају на глобалном нивоу.

Како је основни проблем у квалитативним студијама „(...) питање веродостојности података и на основу њих донесених закључака” (Филиповић, 2009: 31), истраживачи настоје критеријум веродостојности да задовоље путем примене различитих истраживачких техника (такозване тријангулације). Када је у питању истраживање компјутерски посредоване комуникације, „[и]нтервју или други облик контакта са корисницима следи након анализе података са екрана и може помоћи у продубљивању или контекстуализацији аналитичареве тумачења тих података. Са друге стране, увиди стечени на основу интервјуа такође могу покренути даље сакупљање података са екрана”[15] (Андрутсопулус, 2014: 80). Имајући у виду географску дисперзију и број чланова заједнице *Ladinokomunita,* становишта сам да најбољу комплементарну технику у испитивању етнојезичког идентитета Сефарда на интернету представља **социолингвистички упитник.** Осим предности које се односе на количину и брзину прикупљања података и приступачност географски удаљених испитаника, ова техника обезбеђује упоредивост одговора испитаника, јер „(…) омогућава да сваки испитаник одговара на идентичне подстицаје, чиме се елиминише могућност да на разлике међу субјектима утичу околности или технике прикупљања података.”[16] (Боберг, 2013: 133). Како се питања у социолингвистичком упитнику најчешће односе на изражавање мишљења, вредновања или осећања у вези са језиком и језичким феноменима, његова употреба је нарочито значајна у испитивању језичких идеологија и ставова, где представља директан метод прикупљања података од испитаника (енг. *direct approach*) (Гарет, Купланд и Вилијамс, 2003: 16).

За разлику од опсервације, у случају употребе упитника као истраживачке технике могуће је јасно уочити границу између фазе прикупљања и фазе анализе података. Квалитативна анализа садржаја се у овом случају може олакшати самом структуром упитника, где питања могу бити организована према главним темама или категоријама. То значи да се поступак анализе, односно откривање културних образаца, односно веровања, вредности и идеологија појединаца и група може олакшати самом природом постављених питања.

Као што сам већ више пута подвукла, изучавање односа језика и етничког идентитета неизоставно мора укључивати анализу субјективног фактора, односно анализу значаја који чланови дате етничке групе придају језику као обележју етницитета, те је директан конктакт са овим члановима врло важан. Ипак, у нашем случају, а ради обезбеђивања веће веродостојности истраживачких закључака, упитник „(...) треба да буде употребљен као

[15] „An interview or other form of user contact follows up on screen-data analysis and can help to deepen and contextualize the analyst’s interpretation of those data. In turn, insights gained in the interview can also trigger further screen-data collection.“

[16] „... [the use of a written questionnaire] ensures that each participant responds to identical stimuli, thereby eliminating the posibility that inter-subject differences are influenced by the circumstances or techniques of data collection.“

допуна подацима опсервације језичког понашања, а не као замена за податке добијене из природног говора [односно, у нашем случају, података са екрана], и то тако да су недостаци једног метода ублажени предностима другог”[17] (Боберг, 2013: 140).

Д) Прелиминарни списак стручне литературе

Кандидаткиња је у пријави приложила прелиминарну радну библиографију од 190 библиографских јединица релеватних за истраживање:

1. АЈЗЕНЛОР (2004): Eisenlohr, P. (2004). Language revitalization and new technologies: Cultures of electronic mediation and the refiguring of communities. *Annual Review of Anthropology 33*, 21-45.
2. АНДЕРСОН (2006 [1983]): Anderson, B. (2006 [1983]). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism*. Revised edition. London, New York: Verso.
3. АНДРУТСОПУЛУС (2013): Androutsopoulos, J. (2013). Online data collection. У: Mallinson C., Childs B. & Van Herk, G. (ур.). *Data Collection in Sociolinguistics: Methods and Applications* (стр. 236-249). New York, London: Routledge.
4. АНДРУТСОПУЛУС (2014): Androutsopoulos, J. (2014*)*. Computer-mediated communication and linguistic landscapes. У: Holmes, J. & Hazen, K. (ур.). *Research Methods in Sociolinguistics: A Practical Guide* (стр. 74-90). Malden (USA), Oxford (UK): Wiley Blackwell.
5. АРНЕТ (2002): Arnett, J. J. (2002). The psychology of globalization. *American psychologist*, *57*(10), 774-783.
6. БАКОЛЦ (2003): Bucholtz, M. (2003). Sociolinguistic nostalgia and the authentication of identity. *Journal of sociolinguistics*, *7*(3), 398-416.
7. БАКОЛЦ и ХАЛ (2004): Bucholtz. M. & Hall, K. (2004). Language and identity. У: Duranti, A. (ур.). *A Companion to Linguistic Anthropology* (стр. 369-394). Oxford: Blackwell Publishing.
8. БАКОЛЦ и ХАЛ (2005): Bucholtz, M. & Hall, K. (2005). Identity and interaction: A sociocultural linguistic approach. *Discourse studies*, *7*(4-5), 585-614.
9. БАКОЛЦ и ХАЛ (2008а): Bucholtz, M, & Hall, K. (2008). Finding identity: Theory and data. *Multilingua*, *27*, 151-163.
10. БАКОЛЦ и ХАЛ (2008б): Bucholtz, M., & Hall, K. (2008). All of the above: New coalitions in sociocultural linguistics. *Journal of Sociolinguistics*, *12*(4), 401-431.
11. БАЛИ (2010): Bali, R. N. (2010). Le dilemme identitaire des Juifs dans les premières années de la République turque (Traduit de l’anglais par Glenda Gambus). У E. Benbassa (ур.), *Itinéraires sépharades: complexité et diversité des identités* (стр. 127-149). Paris: Presses de l'Université Paris-Sorbonne, 2010.
12. БАРАБ, КЛИНГ и ГРЕЈ (2004): Barab, S. A., Kling, R., & Gray, J. H. (ур.). (2004). *Designing for Virtual Communities in the Service of Learning*. New York: Cambridge University Press.
13. БАРБЕР (1995): Barber, B. R. (1995). Jihad Vs McWorld. *Braving the New World: Readings in Contemporary Politics*, 17-27.

[17] „(…) [surveys] should be used as a complement to data from the observation of language in use, rather than a replacement for natural speech data, so that the weaknesses of one method are alleviated by the strengths of the other.“

14. БАРТ (1969): Barth, F. (1969). Introduction. У: F. Barth (ур.), *Ethnic groups and boundaries: The social organization of culture difference* (стр. 9-38). Boston: Little, Brown and Company.
15. БАУМАН и БРИГС (1990): Bauman, R. & Briggs, C. (1990). Poetics and performance as critical perspectives on language and social life. *Annual Review of Anthropology, 19*: 59–88.
16. БЕНБАСА (1996): Benbassa, E. (1996). The Process of Modernization of Eastern Sephardi Communities. У H. E. Goldberg, H. E. (ур.), *Sephardi and Middle Eastern Jewries: History and culture in the modern era* (стр. 89-98). Indiana University Press.
17. БЕНБАСА И РОДРИГ (2004): Benbassa, E. & Rodrigue, A. (2004). *Historia de los judíos sefardíes. De Toledo a Salónica*. Traducción José Luis Sánchez-Silva. Madrid: Abada.
18. БЛОМАЕРТ (2005): Blommaert, J. (2005). *Discourse: A critical introduction*. New York: Cambridge University Press.
19. БЛОМАЕРТ, КОЛИНС и СЛЕМБРУК (2005): Blommaert, J., Collins, J. & Slembrouck, S. (2005). Spaces of multilingualism. *Language & Communication, 25* (3), 197-216.
20. БОБЕРГ (2013): Boberg, Ch. (2013). Surveys: the use of written questionnaires in sociolinguistics. У: Mallinson C., Childs B. & Van Herk, G. (ур.). *Data Collection in Sociolinguistics: Methods and Applications* (стр. 131-141). New York, London: Routledge.
21. БОЈАТЗИС (1998): Boyatzis, R. E. (1998). *Transforming Qualitative Information: Thematic Analysis and Code Development*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
22. БРЕДЛИ (2002): Bradley, D. (2002). Language Attitudes: the key factor in language maintenance. У: Bradley, D. & Bradley, M. (ур.). (2002). *Language Endangerment and Language Maintenance* (стр. 1-10). London: Routledge Curzon.
23. БРЕДЛИ и БРЕДЛИ (2002): Bradley, D. & Bradley, M. (ур.). (2002). *Language Endangerment and Language Maintenance*. London: Routledge Curzon.
24. БРИНК-ДАНАН (2011): Brink-Danan, M. (2011). The meaning of Ladino: the semiotics of an online speech community. *Language & Communication, 31*, 107-118.
25. БРОЗОВИЋ (1970): Brozović, D. (1970). *Standardni jezik*. Zagreb: Matica hrvatska.
26. БУГАРСКИ (1996 [1986]): Bugarski, R. (1996 [1986]). *Jezik u društvu*. Beograd: Čigoja štampa, XX vek.
27. БУГАРСКИ (2005): Bugarski, R. (2005). *Jezik i kultura*. Beograd: Biblioteka XX vek.
28. БУГАРСКИ (2009 [2002]): Bugarski, R. (2009 [2002]). *Nova lica jezika: sociolingvističke teme.* 2. izdanje. Beograd: Biblioteka XX vek.
29. БУНИС (2005): Bunis, D. M. (2005). Judeo-Spanish Culture in Medieval and Modern Times. У Z. Zohar (ур.), *Sephardic & Mizrahi Jewry: From the Golden Age of Spain to Modern Times* (стр. 55-76). New York; London: New York University Press.
30. БУНИС (2008): Bunis, D. M. (2008). The Names of Jewish languages: a taxonomy. *Quaderni di acme, 101*, 415-433.
31. БУНИС (2009): Bunis, D. M. (2009). Languages of Diaspora: Characteristics of jewish languages. У M. A. Ehrlich (ур.), *Encyclopedia of the Jewish Diaspora: origins, experiences, and culture* (Vol. 1) (стр. 167-171). Santa Barbara, Denver, Oxfrod: ABC--CLIO.
32. БУНИС (2011): Bunis, D. M. (2011). Judezmo: The Jewish Language of the Ottoman Sephardim. *European Judaism, 44*(1), 22-35.
33. БУНИС (2014): Bunis, D. M. (2014). “Ladino” or not “Ladino”? http://jewishstudies.washington.edu/sephardic-studies/david-bunis-ladino-or-not-ladino/ [веб страници приступљено 10. 10. 2017.]

34. ВЕНЗЛУЕМЕР (2010): Wenzlhuemer, R. (2010). The History of Standardisation in Europe. *European History Online (EGO)*. URL: http://www.ieg-ego.eu/wenzlhuemerr-2010-en [веб страници приступљено 20. 09. 2017.].
35. ВИДАКОВИЋ ПЕТРОВ (2001 [1986]): Vidaković Petrov, K. (2001 [1986]). *Kultura španskih Jevreja na jugoslovenskom tlu. XVI-XX vek,* 3. dopunjeno izdanje. Beograd: Narodna knjiga, Alfa.
36. ВОЛФРАМ (2007): Wolfram, W. (2007). Ethnic varieties. У: Llamas, C., Mullany, L. & Stockwell, P. (ур.). *The Routledge Companion to Sociolinguistics* (стр. 77-83). London, New York: Routledge.
37. ВУЛАРД и ШИФЕЛИН (1994): Woolard, K. & Shieffellin, B. (1994). Language ideology. *Annual Review of Anthropology, 23*, 55-82.
38. ВУРМ (2002): Wurm, S. (2002). Strategies for Language Maintenance and Revival. У: D. Bradley & M. Bradley (ур.), *Language Endangerment and Language Maintenance* (стр. 11-23). London: RoutledgeCurzon.
39. ВУЧИНА СИМОВИЋ (2010): Вучина Симовић, И. (2010). *Ставови говорника према јеврејско-шпанском језику: у прилог стварању типологије одржавања/замене језика*. Необјављена докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет.
40. ВУЧИНА СИМОВИЋ и ФИЛИПОВИЋ (2009): Вучина Симовић, И. & Филиповић, Ј. (2009). *Етнички идентитет и замена језика и сефардској заједници у Београду*. Београд: Завод за уџбенике.
41. ГАЛ и ИРВИН (1995): Gal, S. & Irvine J. T. (1995). The Boundaries of Languages and Disciplines: How Ideologies Construct Difference. *Social Research*, *62*(4), 967-1001.
42. ГАРДИЈАН (2017): The Guardian (01. 08. 2017). Spain honours Ladino language of Jewish exiles. https://www.theguardian.com/world/2017/aug/01/spain-honours-ladino-language-of-jewish-exiles [веб страници приступљено 10. 10. 2017.]
43. ГАРЕТ, КУПЛАНД и ВИЛИЈАМС (2003): Garrett, P., Coupland, N. & Williams, A. (2003). *Investigating Language Attitudes: Social Meanings of Dialect, Ethnicity and Performance.* Cardiff: University of Wales Press.
44. ГАРЕТ (2007): Garrett, P. (2007). Language attitudes. У: Llamas, C., Mullany, L. & Stockwell, P. (ур.). *The Routledge Companion to Sociolinguistics* (стр. 116-121). London, New York: Routledge.
45. ГАРСИЈА и ШИФМАН (2006). García, O. & Schiffman, H. (2006). Fishmanian Sociolinguistics (from 1949 to the Present). U: García, O., Peltz, R., Schiffman, H., Schweid Fishman, G. & Fishman, A. J. (ur.), *Language Loyalty, Continuity and Change: Joshua A. Fishman's Contributions to International Sociolinguistics* (str. 3-68). Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited.
46. ГЕРАЕРТС (2003): Geeraerts, D. (2003). Cultural models of linguistic standardization. У R. Dirven, R. Frank & M. Putz (ур.), *Cognitive models in language and thought. Ideology, Metaphors and Meanings* (стр. 25-68). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
47. ГИДЕНС (1990): Giddens, A. (1990*). The Consequences of Modernity*. Cambridge: Polity Press.
48. ГИДЕНС (1991): Giddens, A. (1991). *Modernity and Self-identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Cambridge: Polity Press.
49. ГОЛУБОВИЋ (1999): Голубовић, З. (1999). *Ја и други: антрополошка истраживања индивидуалног и колективног идентитета*. Београд: Република.

50. ГРАНТ и ШОРТ (2002): Grant, R. & Short, J. R. (2002). Globalization: An introduction. U: Grant, R. & Short, J. R. (ur.), *Globalization and the Margins* (str. 5-14). New York: Palgrave Macmillan.
51. ГРЕНОБЛ и ВЕЈЛИ (2006): Grenoble, A. L. & Whaley, L. V. (2006). *Saving Languages: an Introduction to Language Revitalization*. New York: Cambridge University Press.
52. ГРИГ (2002): Greig, J. M. (2002). The end of geography? Globalization, communications, and culture in the international system. *Journal of Conflict Resolution, 46* (2), 225-243.
53. ДАЈЕР (2007): Dyer, J. (2007). Language and identity. У: Llamas, C., Mullany, L. & Stockwell, P. (ур.). (2007). *The Routledge Companion to Sociolinguistics* (стр. 101-108). London, New York: Routledge.
54. ДЕНЗИН и ЛИНКОЛН (2000): Denzin, N. K. & Lincoln. Y. S. (ур.). (2005). *The Sage Handbook of qualitative research (Third edition)*. Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
55. ДИЈАС-МАС (1992): Díaz Más, P. (1992). *Sephardim: The Jews of Spain*. Trans. G. K. Zucker. Chicago: The University of Chicago Press. Наслов оригинала: Díaz Más, P. (1986). *Los Sefardíes: Historia, Lengua y Cultura*. Barcelona: Riopedras Ediciones
56. ДИЈАС-МАС (2006 [1986]): Díaz Más, P. (2006 [1986]). *Los sefardíes: historia, lengua y cultura*, cuarta edición. Barcelona: Riopiedras Ediciones.
57. ДОДСВОРТ (2014): Dodsworth, R. (2014). Speech communities, social networks, and communities of practice. У: Holmes, J. & Hazen, K. (ур.). *Research Methods in Sociolinguistics: A Practical Guide* (стр. 262-275). Malden (USA), Oxford (UK): Wiley Blackwell.
58. ДОР (2004): Dor, D. (2004). From englishization to imposed multilingualism: globalization, the internet, and the political economy of the linguistic code. *Public Culture 16* (1), 97-118.
59. ДОРИЈАН (1994): Dorian, N. C. (1994). Purism vs. compromise in language revitalization and language revival. *Language in Society, 23*(04), 479-494.
60. ДУБНОВ (1982): Dubnov, S. (1982). *Kratka istorija jevrejskog naroda*. Prevod sa engleskog i francuskog Andrija Gams i Josip Pressburger. Beograd: Savez jevrejskih opština Jugoslavije.
61. ДУРАНТИ (2008): Duranti, A. (ур.). (2008). *A Companion to Linguistic Anthropology*. Oxford: Blackwell Publishing.
62. ЕДВАРДС (2011): Edwards, J. (2011). *Challenges in the social life of language*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
63. ЕКЕРТ и МАКОНЕЛ (1992): Eckert, P., & McConnell-Ginet, S. (1992). Think practically and look locally: Language and gender as community-based practice. *Annual review of anthropology, 21*(1), 461-488.
64. ЕЛКИНС (1997): Elkins, D. (1997). Globalization, telecommunication, and virtual ethnic communities. *International Political Science Review, 18*(2), 139-152.
65. ЕРИКСЕН (2004): Eriksen, T. H. (2004*). Etnicitet i nacionalizam*. Prev. Aleksandra Bajazetov-Vučen . Beograd: Biblioteka XX vek.
66. ETHNOLOGUE http://www.ethnologue.com (веб страни приступљено 2. маја 2016)
67. ЗАКЕР (2001): Zucker, G. K. (2001). Ladino, Judezmo, Spanyolit, El Kasteyano Muestro. *Shofar: An Interdisciplinary Journal of Jewish Studies, 19*(4), 4-14.

68. ЈИН (2003): Yin, R. K. (2003). *Case study research, design and methods (third edition)*. Thousand Oaks: Sage Publications.
69. ЈУЛ-БИН и др. (2007): Uhl-Bien, M., Marion, R. & McKelvey, B. (2007). Complexity Leadership from the Industrial Age to the Knowledge Era. *The Leadership Quarterly, 18*, 298-318.
70. КАВАНО и ШАНКАР (2014): Cavanaugh, J. R., & Shankar, S. (2014). Producing Authenticity in Global Capitalism: Language, Materiality, and Value. *American Anthropologist, 116*(1), 51-64.
71. КАСТЕЛС (2010а [1996]): Castells, M. (2010 [1996]). *The Rise of the Network Society: The information age: Economy, society, and culture* (Vol. 1). Malden (MA, USA), Oxford (UK): Wiley-Blackwell.
72. КАСТЕЛС (2010б [1997]): Castells, M. (2010 [1997]). *The power of identity: The information age: Economy, society, and culture* (Vol. 2). Malden (MA, USA), Oxford (UK): Wiley-Blackwell.
73. КАСТЕЛС (2010в [1998]): Castells, M. (2010 [1998]). *End of Millennium: The information age: Economy, society, and culture* (Vol. 3). Malden (MA, USA), Oxford (UK): Wiley-Blackwell.
74. КЕНДАЛ (1999): Kendall, L. (1999). Recontextualizing "Cyberspace": methodological considerations for on-line research. У: Jones, S. (ур.). *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net* (стр. 57-74). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
75. КИНТАНА (2010): Quintana, A. (2010). El judeoespañol, una lengua pluricéntrica al margen del español. У P. Díaz-Mas & M. Sánchez Pérez (ур.), *Los sefardíes ante los retos del mundo contemporáneo. Identidad y mentalidades* (стр. 33-54). Madrid: CSIC.
76. КЛОС (1967): Kloss, H. (1967). 'Abstand languages' and 'ausbau languages'. *Anthropological linguistics, 9*(7), 29-41.
77. КОЕН (1985): Cohen. A. P. (1985). *The Symbolic Construction of Community*. Chichester, UK: Ellis Horwood.
78. КРАУС (1992): Krauss, M. (1992). The world's languages in crisis. *Language, 68*(1), 4-10.
79. КРИСТАЛ (2003а): Kristal, D. (2003). *Smrt jezika.* Prev. Aleksandra Bajazetov-Vučen. Beograd: Biblioteka XX vek. Naslov originala: Crystal, D. (2000). *Language Death*. Cambridge: Cambrige University Press
80. КРИСТАЛ (2003б): Crystal, D. (2003). *English as a Global Language, second edition*. Cambridge: Cambridge University Press.
81. КРИСТАЛ (2004): Crystal, D. (2004). *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
82. КРОСКРИТИ (2004): Kroskrity, P. V. (2004). Language ideologies. У: Duranti, A. (ур.). (2008). *A Companion to Linguistic Anthropology* (стр. 496-517). Oxford: Blackwell Publishing.
83. КУПЛАНД (2010): Coupland, N. (2010). The authentic speaker and the speech community. У C. Llamas & D. Watt (ур.), *Language and identities* (стр. 99-112). Edinburgh: Edinburgh University Press.
84. ЛАДИНОКОМУНИТА: *Ladinokomunita* https://groups.yahoo.com/neo/groups/Ladinokomunita/conversations/messages

85. ЛАНДЗИЛИУС (2006): Landzelius, K. (2006). Introduction: Native on the net. У: Landzelius, K. (ур.) *Native on the net: indigenous and diasporic peoples in the virtual age* (стр. 1-42). Oxon, New York: Routledge.
86. ЛАТУШ (1996): Latouche, S. (1996). *The Westernizing of the World*. Cambridge: Polity Press.
87. ЛЕВИ-БЕРНФЕЛД (2010): Levie-Bernfeld, T. (2010). Les Sépharades des Balkans à Amsterdam au début de l'époque moderne. Confrontation entre l'Orient et l'Occident (Traduit de l'anglais par Marie-Pierre Émery). У E. Benbassa (ур.), *Itinéraires sépharades: complexité et diversité des identités* (стр. 33-61). Paris: Presses de l'Université Paris-Sorbonne, 2010.
88. ЛЕВИНСОН и КРИСТЕНСЕН (2003): Levinson, D. & Christensen, K. (ур.). (2003). *Encyclopedia of Community: From the Village to the Virtual World* (Vol. 2). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
89. ЛУИС и СИМОНС (2010): Lewis, M. P., & Simons, G. F. (2010). Assessing endangerment: expanding Fishman's GIDS. *Revue roumaine de linguistique, 2*, 103-119.
90. ЛУИС и ТРАДЕЛ (2008): Lewis, M. P. & Trudell, B. (2008). Language Cultivation in Contexts of Multiple Community Languages. U: B. Spolsky & F. M. Hult (ur.), *The Handbook of Educational Linguistics* (str. 266-278). London: Blackwell Publishing.
91. ЉАМАС, МАЛЕНИ и СТОКВЕЛ (2007): Llamas, C., Mullany, L. & Stockwell, P. (ур.). (2007). *The Routledge Companion to Sociolinguistics*. London, New York: Routledge.
92. ЉАМАС и ВАТ (2010): Llamas, C. & Watt, D. (ур.). (2010). *Language and identities.* Edinburgh: Edinburgh University Press.
93. МАЈЕР, БОЛИ, ТОМАС и РАМИРЕС (1997): Meyer, J. W., Boli, J., Thomas, G. M., & Ramirez, F. O. (1997). World society and the nation-state. *American Journal of Sociology, 103*(1), 144-181.
94. МАЈРИНГ (2004): Mayring, P. (2004). Qualitative content analysis. У: Flick, U., von Kardoff, E., & Steinke, I. (ур.). *A companion to qualitative research* (стр. 266-269). Прев. Bryan Jenner. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications**.**
95. МАЈХИЛ (2003): Myhill, J. (2003). The native speaker, identity, and the authenticity hierarchy. *Language Sciences, 25 (1)*, 77-97.
96. МАЈХИЛ (2004): Myhill, J. (2004). *Language in Jewish society: Towards a new understanding* (Vol. 128). Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Limited.
97. МАЈХИЛ (2006): Myhill, J. (2006). *Language, religion and national identity in Europe and the Middle East: a historical study* (Vol. 21). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
98. МАКАРТИ (2003): McCarty. T. L. (2003). Revitalising Indigenous Languages in Homogenising Times. *Comparative Education, 39* (2), 147-163.
99. МАЛИНСОН, ЧАЈЛДС и ВАН-ХЕРК (2013): Mallinson C., Childs B. & Van Herk, G. (ур.). (2013). *Data Collection in Sociolinguistics: Methods and Applications*. New York, London: Routledge.
100. МАФИ (2001): Maffi, L. (2001). Introduction: On the interdependence of biological and cultural diversity. У: Maffi, L. (ур.), *On biocultural diversity: Linking language, knowledge, and the environment* (str. 1-50). Washington, DC: Smithsonian Institution Press.

101. MEJ (2003): May, S. (2003). Rearticulating the Case for Minority Language rights. *Current Issues in Language Planning, 4*(2), 95-125.
102. MEJ (2006): May, S. (2006). Language policy ana minority rights. U: Ricento, T. (ur.), *An Introduction to Language Policy. Theory and Method* (str. 255-272). Blackwell Publishing.
103. МИЛРОЈ (2000): Milroy, L. (2000). Britain and the United States: Two Nations Divided by the Same Language (and Different Language Ideologies). *Journal of Linguistic Anthropology, 10* (1), 56-89.
104. МИЛРОЈ (2001): Milroy, J. (2001). Language ideologies and consequences of standardization. *Journal of Sociolinguistics, 5*(4), 530–555.
105. МИЛРОЈ и МИЛРОЈ (2012 [1985]): Milroy, J, & Milroy, L. (2012 [1985]). *Authority in language: Investigating standard English*. Fourth edition. London, New York: Routledge.
106. МИТРА (2003): Mitra, A. (2003). Online communities, diasporic. У: Levinson, D. & Christensen, K. (ур.). *Encyclopedia of Community: From the Village to the Virtual World* (Vol. 3) (стр. 1019-1020). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
107. МУР, ПИЕТИКАИНЕН и БЛОМАЕРТ (2010): Moore, R. E., Pietikäinen, S., & Blommaert, J. (2010). Counting the losses: Numbers as the language of language endangerment. *Sociolinguistic Studies*, *4*(1), 1-26.
108. НЕДОВИЋ ПОНС (2016): Недовић Понс, Н. (2016). Тактике интерсубјективности у реконструкцији етнојезичког идентитета сефардске заједнице. *Анали Филолошког факултета*, *XXVIII* (II), 55-91.
109. НЕЗИРОВИЋ (1992): Nezirović, M. (1992). *Jevrejsko-španjolska književnost*. Sarajevo: Svjetlost.
110. ПАЛМЕР и ЈАНКОВЈАК (1996): Palmer, G. B. & Jankowiak, W. R. (1996). Performance and imagination: Toward an anthropology of the spectacular and the mundane. *Cultural Anthropology, 11* (2), 225-258.
111. ПАТОН (2002): Patton, M.Q. (2002). *Qualitative Evaluation and Research Methods* (3rd edition). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
112. ПИРСОН (2010): Pierson, B. L. (2010). *¿El último grito del ladino? El judeoespañol en el ciberespacio*. Необјављен мастер рад. Fairfax, VA, USA: George Mason University.
113. ПИТЕРСЕ (1995): Pieterse, J. N. (1995). Globalization as hybridization. У: Featherstone, M., Lash, S. & Robertson, R. (ур.), *Global modernities* (стр. 45-68). London: SAGE Publications.
114. ПОЛСТОН (1986): Paulston, C. B. (1986). Social factors in language maintenance and language shift. U: Fishman, J. A., Tabouret-Keller, A., Clyne, M., Krishnamurti, B., & Abdulaziz, M. (ur), *The Fergusonian Impact. In Honor of Charles A. Ferguson on the Occasion of His 65th Birthday*, 2. tom, *Sociolinguistics and the Sociology of Language* (str. 493-511). Berlin, New York, Amsterdam: Mouton de Gruyter.
115. ПУЛИДО (1905): Pulido, Á. (1905). *Españoles sin patria y la raza sefardí*. Madrid: Establecimiento tipográfico de E. Teodoro.

116. РАДОВАНОВИЋ (2003 [1979]): Radovanović, M. (2003 [1979]). *Sociolingvistika*. Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
117. РАЈЛИ (2007): Riley, P. (2007): *Language, Culture and Identity. An Ethnolinguistic Perspective.* London, New York: Continuum.
118. РАХМАН (2001): Rahman, T. (2001). Language-learning and power: A theoretical approach. *International journal of the sociology of language, 152*, 53-74.
119. РЕНФРУ (1994): Renfrew, C. (1994). World linguistic diversity. *Scientific American*, *270*(1), 104-111.
120. РИЦЕР (1996): Ritzer, G. (1996). The McDonaldization thesis: Is expansion inevitable?. *International sociology*, *11*(3), 291-308.
121. РИЦЕР (1998): Ritzer, G. (1998). *The McDonaldization thesis: Explorations and extensions*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.
122. РИЦЕР (2011): Ritzer, G. (2011). *The McDonaldization of society. 6. издање*. Thousand Oaks: Pine Forge Press.
123. РОБЕРТСОН (1990): Robertson, R. (1990). Mapping the global condition: Globalization as the central concept. *Theory, Culture and Society*, *7*(2-3), 15-30.
124. РОБЕРТСОН (1992): Robertson, R. (1992). *Globalization: Social theory and global culture*. London: SAGE Publications.
125. РОБЕРТСОН (1995): Robertson, R. (1995). Glocalization: Time-Space and Homogeneity-Heterogeneity. У M. Featherstone, S. Lash, S. & R. Robertson (ур.), *Global modernities* (стр. 25-44). London: SAGE Publications.
126. РОМЕЈН (2002): Romaine, S. (2002). The Impact of Language Policy on Endangered Languages. *International Journal on Multicultural Societies, 4* (2): 194-212.
127. РОМЕЈН (2008): Romaine, S. (2008). Linguistic Diversity, Sustainability, and the Future of the Past. U: K. A. King, L. W. Fogle & N. Schilling-Estes (ur.), *Sustaining Linguistic Diversity: Endangered ans Minority Languages and Language Varieties* (str.7-21). Washington, DC, USA: Georgetown University Press.
128. РУДОМЕТОФ (2005): Roudometof, V. (2005). Transnationalism, cosmopolitanism and glocalisation. *Current Sociology, 53* (1): 113-135.
129. САВЕТ ЕВРОПЕ (1992): Council of Europe. (1992). *European Charter for Regional and Minority Languages.* http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/148.htm [веб страници приступљено 16. 05. 2015.]
130. САВЕТ ЕВРОПЕ: Council of Europe. *Linguistic Integration of Adults Migrants – LIAM.* http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/liam/Values/Values2education_EN.asp [веб страници приступљено 16. 05. 2015.]
131. САРОН (2011): Sarhon, K. G. (2011). Ladino in Turkey: The Situation Today as Reflected by the Ladino Database Project. *European Judaism*, *44*(1), 62-71.
132. СЕЛОНИ и САРФАТИ (2013): Seloni, L. & Sarfati, Y. (2013). (Trans)national language ideologies and family language practices: a life history inquiry of Judeo-Spanish in Turkey. *Language Policy, 12*(1), 7-26.

133. СЕФИХА (1998): Séphiha, H. V. (1998). BIBLES JUDÉO-ESPAGNOLES: Ladino (judéo-espagnol calque) et Djudezmo (judéo-espagnol vernaculaire). *Revue Européenne des Études Hébraïques, 3,* 35-56.
134. СИЛВЕРСТАЈН (1979): Silverstein M.1979. Language structure and linguistic ideology. У: Clyne, R., Hanks, W. & Hofbauer C. (ур.) (1979). *The Elements: A Parasessionon Linguistic Units and Levels,* (стр. 193-247). Chicago: Chicago Linguist. Soc.
135. СПОЛСКИ и БЕНОР (2006): Spolsky, B., & Benor, S. B. (2006). Jewish languages. У K. Brown (ур.), *Encyclopedia of Language and Linguistics,* second edition (стр. 120-124). Elsevier Ltd.
136. СПОЛСКИ (2009): Spolsky, B. (2009). *Language management*. Cambridge: Cambridge University Press.
137. СТЕЈК (2005): Stake, R. E. (2005). Case studies. У: Denzin, N. K. & Lincoln. Y. S. (ур.). *The Sage Handbook of qualitative research (Third edition)* (стр.443-466). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
138. СУДВИКС и СИМОФ (1999): Sudweeks, F. & Simoff, S. J. (1999). Complementary explorative data analysis: the reconciliation of quantitative and qualitative principles. У: Jones, S. (ур.). *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net* (стр. 29-55). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
139. ТАРНЕР и БРАУН (1978): Turner, J. C., & Brown, R. (1978). Social status, cognitive alternatives and intergroup relations. U: Tajfel, H. (ur.), *Differentiation between social groups: Studies in the social psychology of intergroup relations* (str. 201-234). London, New York: Academic Press.
140. ТАЏФЕЛ (1981): Tajfel, H. (1981). *Human Groups and Social Categories: Studies in Social Psychology*. Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press.
141. ТАЏФЕЛ (1982): Tajfel, H. (1982). Social psychology of intergroup relations. *Annual Review of Psychology, 33,* 1-39.
142. ТРАЏИЛ (2006): Trudgill, P. (2004). Glocalization and the ausbau linguistics. U: Anna Duszak and Urszula Okulska (ur.), *Speaking from the Margin: Global English from a European Perspective* (str. 35-49). Polish Studies in English Language and Literature, Vol. 11. Series Editor J. Fisiak. Frankfurt, New York, Oxford: Peter Lang.
143. ТУЛМИН (1990): Toulmin, S. (1990). *Cosmopolis: The Hidden Agenda of Modernity.* NewYork: FreePress.
144. ТСУНОДА (2006): Tsunoda, T. (2006). *Language Endangerment and Language Revitalization.* Berlin: Mouton de Gruyter.
145. УНЕСКО (1996): UNESCO (1996). *Universal Declaration on Linguistic Rights.* http://www.unesco.org/cpp/uk/declarations/linguistic.pdf [веб страници приступљено 12. 05. 2015.]
146. УНЕСКО (2001): UNESCO (2001). *Universal Declaration on Cultural Diversity.* http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001271/127160m.pdf [веб страници приступљено 12. 05. 2015.]
147. УНЕСКО (2003): UNESCO (2003). *Language Vitality and Endangerment*. http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001836/183699E.pdf [веб страници приступљено 12. 05. 2015.]
148. ФЕДЕРСТОУН, ЛАШ и РОБЕРТСОН (1995): Featherstone, M., Lash, S. & Robertson, R. (ур.) (1995). *Global modernities*. London: SAGE Publications.

149. ФЕРНБЕК (1999): Fernback, J. (1999). There is a there there: Notes toward a definition of cybercommunity. У: Jones, S. (ур.). *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net* (стр. 203-220). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
150. ФИЛИПОВИЋ (2009): Filipović, J. (2009). *Moć reči: ogledi iz kritičke sociolingvistike*. Beograd: Zadužbina Andrejević.
151. ФИЛИПОВИЋ (2015а): Filipovic, J. (2015). *Transdisciplinary Approach to Language Study: The Complexity Theory Perspective.* Palgrave Macmillan UK.
152. ФИЛИПОВИЋ (2015б): Filipović, J. (2015). Jevrejsko-španski u standardnim jezičkim kulturama: manjinski jezici/jezici kojima se dominira i jezičke ideologije u 21. veku. *Balkanija, 6,* 20-32.
153. ФИЛИПОВИЋ (2016): Filipović, J. (2016). Lingvistika i teorija kompleksnosti: jezičko liderstvo kao integralni deo jezičke politike i planiranja u 21. veku. У С. Гудурић & М. Стефановић (ур.), *Језици и културе у времену у простору V* (стр. 623-636). Нови Сад: Филозофки факултет.
154. ФИЛИПОВИЋ и ВУЧИНА СИМОВИЋ (2014): Filipović, J. & Vučina Simović, I. (2014). Language ideologies in times of modernity: the case of the Sephardim in the Orient. У A. Kuzmanović et al. (ур.), *Estudios hispánicos en el siglo XXI* (стр. 517-545). Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu/ Čigoja.
155. ФИШМАН (1977): Fishman, J. A. (1977). Language and ethnicity. У Giles, H. (ур.), *Language, Ethnicity and Intergroup Relations* (стр. 15-58*)*. New York: Academic Press.
156. ФИШМАН (1978): Fišman, J. (1978). *Sociologija jezika: Interdisciplinarni društvenonaučni pristup jeziku u društvu*. Prev. Srđan Janković. Sarajevo: IGKRO "Svjetlost", OOUR Zavod za udžbenike. [Наслов оригинала: Fishman, J. (1972). *The sociology of language: An interdisciplinary social science approach to language in society*. Rowley, Massashussetts: Newbury House Publishers]
157. ФИШМАН (1991): Fishman, J. A. (1991). *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages* (Vol. 76). Clevedon, Philadelphia: Multilingual Matters.
158. ФИШМАН (1997): Fishman, J. A. (1997). Language and ethnicity. The view from inside. U: Coulmas, F. (ur.), *The Handbook of Sociolinguistics* (str. 327-343). Oxford: Blackwell Publishers.
159. ФИШМАН (2001а): Fishman, J. A. (2001). Why is it so Hard to Save a Threatened Language? U: Fishman, J. A. (ur.), *Can Threatened Languages Be Saved?: Reversing Language Shift, Revisited: A 21st Century Perspective* (str. 1-22). Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited.
160. ФИШМАН (2001б): Fishman, J. A. (2001). From Theory to Practice (and Vice Versa): Review, Reconsideration and Reiteration. U: Fishman, J. A. (ur.), *Can Threatened Languages Be Saved?: Reversing Language Shift, Revisited: A 21st Century Perspective* (str. 451-483). Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited.
161. ФИШМАН (2006): Fishman, J. A. (2006). Language Revitalization. U: N. Hornberger & M. Pütz (ur.), *Language Loyalty, Language Planning and Language*

Revitalization: Recent Writings and Reflections from Joshua A. Fishman (str. 126-133). Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited.

162. ФЛИК, ВОН КАРДОФ и ШТАЈНКЕ (2004): Flick, U., von Kardoff, E., & Steinke, I. (ур.). (2004). *A companion to qualitative research*. Прев. Bryan Jenner. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications.

163. ФЛИК (2009): Flick, U. (2009). *An Introduction to Qualitative Research*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE Publications.

164. ФЛИК (2014): Flick, U. (ур.). (2014). *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE Publications.

165. ФРИДЕН (2003): Freeden, M. (2003). *Ideology. A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

166. ХАЈМС (1971): Hymes, D. H. (1971). The contribution of folklore to sociolinguistic research. *The Journal of American Folklore, 84* (331), 42-50.

167. ХАЈН (2015): Hine, C. (2015). *Ethnography for the Internet: Embedded, Embodied and Everyday*. London, New Delhi, New York, Sydney: Bloomsbury Publishing.

168. ХАМИЛТОН (1985): Hamilton, P. (1985). Editor's foreword. У: Cohen. A. P. *The Symbolic Construction of Community* (стр. 7-9). Chichester, UK: Ellis Horwood.

169. ХАРИС (2011): Harris, T. (2011). The state of Ladino today. *European Judaism, 44*, 51–61.

170. ХАУАРД (2000): Howard, J. A. (2000). Social psychology of identities. *Annual review of sociology, 26*, 367-393.

171. ХАУГЕН (1966): Haugen, E. (1966). Dialect, language, nation. *American anthropologist*, *68*(4), 922-935.

172. ХАУС (2003): House, J. (2003). English as a lingua franca: A threat to multilingualism?. *Journal of sociolinguistics*, *7*(4), 556-578.

173. ХЕЈЗЕН (2014): Hazen, K. (2014). A historical assessment of research questions in sociolinguistics. У: Holmes, J. & Hazen, K. (ур.). *Research Methods in Sociolinguistics: A Practical Guide* (стр. 7-22). Malden (USA), Oxford (UK): Wiley Blackwell.

174. ХЕЛД (2011): Held, M. (2011). *The people who almost forgot: judeospanish online communities as a digital home-land*. http://esefarad.com/?p=21695 [веб страници приступљено 02. 04. 2017.]

175. ХЕЛЕР (1995): Heller M. (1995). Language choice, social institutions and symbolic domination. *Language in Society*, *24*, 373–405.

176. ХЕЛЕР (2003): Heller, M. (2003). Globalization, the new economy, and the commodification of language and identity. *Journal of sociolinguistics*, *7*(4), 473-492.

177. ХЕРИНГ (2004): Herring, S. C. (2004). Computer-Mediated Discourse Analysis: An Approach to Researching Online Behavior. У: Barab, S. A., Kling, R., & Gray, J. H. (ур.). (2004). *Designing for Virtual Communities in the Service of Learning* (стр. 338-376). New York: Cambridge University Press.

178. ХИНТОН (2001): Hinton, L. (2001). Language Revitalization: An Overview**.** U: L. Hinton & K. Hale (ur.), *The Green Book of Language Revitalization in Practice* (str. 3-18). San Diego, Sydney: Academic Press.
179. ХИНТОН (2003): Hinton, L. (2003). Language revitalization. *Annual Review of Applied Linguistics, 23*, 44-57.
180. ХОЛМС и ХЕЈЗЕН (2014): Holmes, J. & Hazen, K. (ур.). (2014). *Research Methods in Sociolinguistics: A Practical Guide.* Malden (USA), Oxford (UK): Wiley Blackwell.
181. ХОНДКЕР (2004): Khondker, H. H. (2004). Glocalization as globalization: Evolution of a sociological concept. *Bangladesh e-Journal of Sociology*, *1*(2), 1-9.
182. ЏАЈЛС, БУРХИЗ и ТЕЈЛОР (1977): Giles, H., Bourhis, R. Y. & Taylor, D. M. (1977). Towards a Theory of Language in Ethnic Group Relations. U: Giles, H. (ur.), *Language, Ethnicity and Intergroup Relations* (str. 307-348*)*. New York: Academic Press.
183. ЏЕНКИНС (2001): Dženkins, R. (2001). *Etnicitet u novom ključu*. Prev. Ivana Spasić. Beograd: Biblioteka XX vek. Наслов оригинала: Jenkins, R. (1997). *Rethinking Ethnicity*. London: SAGE Publications
184. ЏОУНС (1999а): Jones, S. (1999). Studying the Net: intricacies and issues. У: Jones, S. (ур.). *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net* (стр. 1-27). Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
185. ЏОУНС (1999б): Jones, S. (ур.). (1999). *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net*. Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE Publications.
186. ШИЛЕР (1989): Shiller, H. I. (1989). *Culture, Inc: The Corporate Takeover of Public Expression*. New York, Oxford: Oxford University Press.
187. ШПАНСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА (2007): Real Academia Española (2007). Clausura del XIII Congreso de la ASALE y aprobación oficial del texto de la *Nueva gramática de la lengua española*. http://www.rae.es/noticias/clausura-del-xiii-congreso-de-la-asale-y-aprobacion-oficial-del-texto-de-la-nueva-gramatica [веб страници приступљено 10. 10. 2017.]
188. ШПАНСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА (2015): Real Academia Española (2015). La RAE elige a ocho académicos correspondientes judeoespañoles. http://www.rae.es/noticias/la-rae-elige-ocho-academicos-correspondientes-judeoespanoles [веб страници приступљено 11. 10. 2017.]
189. ШРАЈЕР (2014): Schreier, M. (2014). Qualitative content analysis. У: Flick, U. (ур.). *The SAGE Handbook of Qualitative Data Analysis* (стр. 170-183). Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE Publications.
190. ШУРКЕНС (2003): Schuerkens, U. (2003). The sociological and anthropological study of globalization and localization. *Current Sociology*, *51*(3-4), 209-222.

На основу свега наведеног, комисија закључује да предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у потпуности задовољава критеријуме успостављене за израду докторске дисертације.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидаткињи, Комисија констатује да је Неда Понс подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема „Етнојезички идентитет сефардске заједнице на интернету“ подобна за израду докторске дисертације у области социолингвистике, социокултурне теорије и сефардских студија.

На основу наведених података о предложеној менторки, Комисија констатује да је проф. др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка Филолошког факултета у Београду, подобна за менторку предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње НЕДЕ ПОНС и предложене теме докторске дисертације

„ЕТНОЈЕЗИЧКИ ИДЕНТИТЕТ СЕФАРДСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА ИНТЕРНЕТУ“

а да се за менторку именује проф. др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ЧЛАНИЦЕ КОМИСИЈЕ

1. др Ивана Вучина Симовић, ванредна професорка

2. др Јелена Филиповић, редовна професорка

3. др Јелена Ердељан, ванредна професорка

У Београду, 12.03.2018.